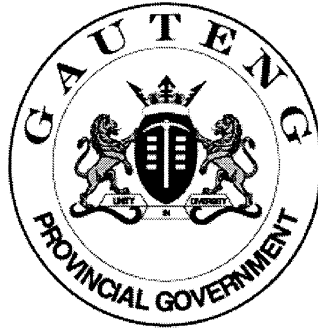

**SENIOR CERTIFICATE
EXAMINATION
*SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN***

**OCTOBER / NOVEMBER
*OKTOBER / NOVEMBER***

2005

HEBREW

HG

131-1/0

HEBREW HG

15 pages / bladsye

131 1 0

HG

GAUTENG DEPARTMENT OF EDUCATION

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION

HEBREW HG
(First Paper)

TIME: 3 hours

MARKS: 200

PLEASE READ THE INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This paper consists of 10 pages and an Addendum of 5 pages. Please check that your question paper is complete.

שימו לב:

1. מותר לענות באותיות דפוס או באותיות כתב, אך יש לשים לב לכתיבה ברורה.
2. אין צורך לנקד אלא אם כן נדרשתם במיוחד.
3. שגיאות במבנה משפט, באוצר המילים ובתוכן משפיעות על הציון.
4. ענו על השאלות בעברית אלא אם כן נדרשתם אחרת.
5. קיראו בעיון את השאלות ואת ההוראות וענו רק על המבוקש.

לשון

א. כתבו חיבור על אחד מהנושאים הבאים. (פ-250 מילים)

1. האם יש צורך בעונש בחברה. (Society)
2. ביקורת יכולה לבנות אדם או להרוס אותו. דוגנו בנושא מפחינות שונות.
3. יש האומרים שכל אדם צריך חלום בחיים ומה החלום שלך לעצמך, לחברתך ולמדינתך?
4. חשיבות מוסדות הקהילה היהודית בחיי היהודי בדרום אפריקה.
5. "דע מאין באת ולאן אתה הולך" (פרקי אבות ג' א') מה אומר לך פתגם זה מפחינה אישית ולאומית.

[50 נק']

ב. כתבו מכתב על אחד מן הנושאים הבאים. (120 מילים)

1. כתבו מכתב למשטרה שבו אתם מתלוננים על אחד משכניכם שנוהג כל יום שישי לערוך מסיבה רועשת עד השעות הקטנות של הלילה.
2. כתבו מכתב לחברת 'אל-על' ביוהנסבורג, שבו אתם מציעים את מגעמדותכם לעבודה כאנשי-ביטחון בנמל- התעופה.
3. כתבו מכתב אישי לנערה/ שבו אתם מביעים את רגשות האהבה שלכם אליה/ו.

[20 נק']

ג. קרא את המאמר הבא וענה על השאלות אחריו.

פחד הוא דאגה ויראה מפני משהו לא טוב שעומד לקרות. פחד הוא מה שמרגיש מי שפחד.

אחד מסוגי הפחד הוא פחד בחינות. זו תופעה ידועה אצל בני נוער. הסימנים לפחד

הבחינות הם התנהגות לחוצה, הרגשות פיזיות לא נעימות, קושי לישון וקשיים בזמן

הבחינה.

פחד מבחינות יכול לגרום לכך שתלמיד יתקשה להתרכז בבחינה, ואפילו ישפך את

כל החומר שלמד. פחד מצוי בדרך כלל אצל תלמידים טובים. תלמידים שלא למדו כל

השנה - בדרך כלל גם לא מפחדים. פאשר הפחד הוא לא ברמה גבוהה הוא פחד חיובי.

זה הוא פחד בריא שממריץ את התלמיד ללמוד היטב. פחד פזה מראה שהתלמיד מבין את

חשיבות המבחן ואיכפת לו להצליח.

אסור לתת לפחד להשתלט על התלמיד כי הוא יחליש את סיכוייו להצליח. במצבים פאלה

להורים ולמורים יש תפקיד חשוב. הם צריכים לתמוך בתלמיד בדרכים שונות. התמיכה

יכולה להיות רק אם יש יחסים טובים ותקשורת טובה בין התלמיד להורים ולמורים.

אם המצב לא משתפר יש לפנות למומחים (אנשי מקצוע). התפקיד שלהם הוא לעזור

לאנשים במצבי לחץ נפשיים. המומחים יגלו את מקור הבעיה ויתנו לתלמיד עצות איך

להתגבר עליה. לסיכום, חשוב למצוא דרך לשלוט על הלחץ ולא לתת ללחץ לשלוט בק.

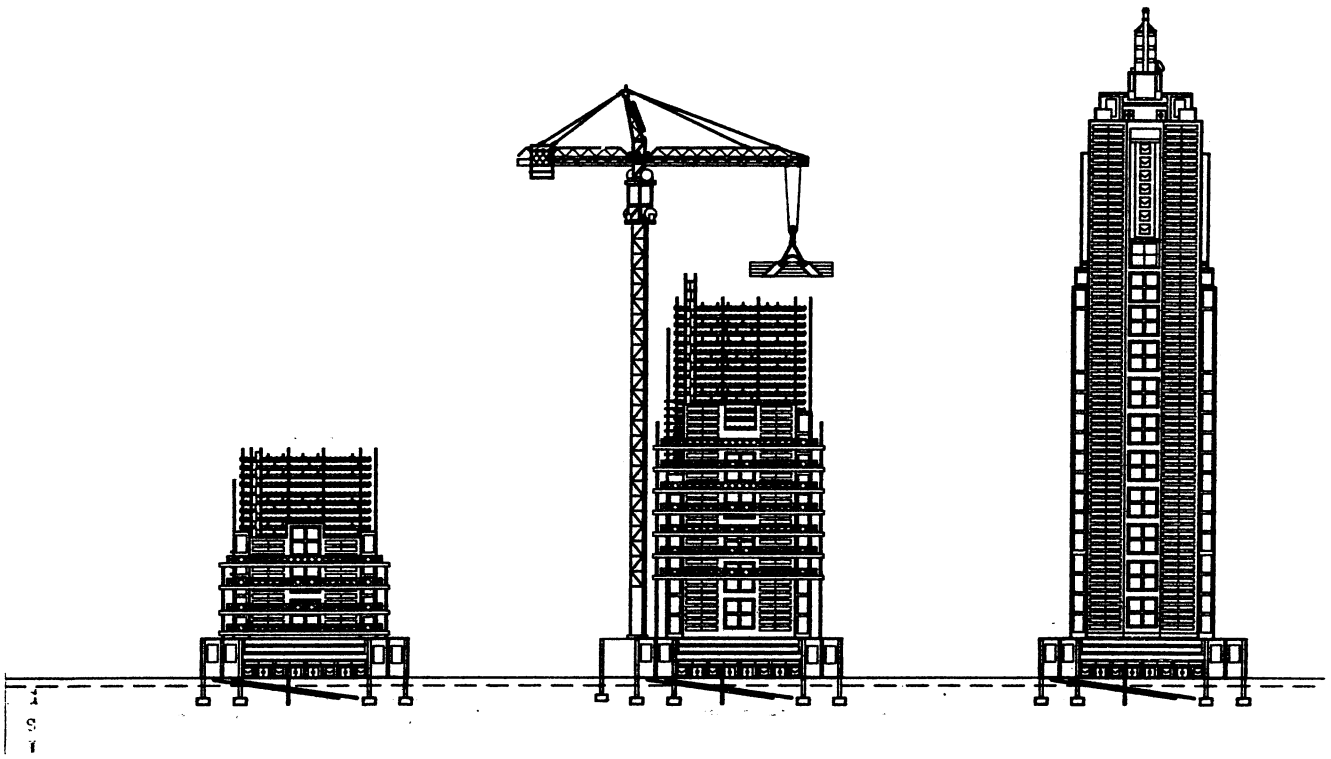
שאלות

- (2) 1. תן שם למאמר שיביע את תוכנו.
- (2) 2. מה הם הסימנים של פחד בחינות ?
- (2) 3. מי לא סובל מפחד בחינות? ולמה?
- (2) 4. הסבר מתי הפחד הוא פחד צריא על פי המאמר? ולמה?
- (4) 5. איך לדעתך מורים והורים יכולים לעזור לתלמיד?
- (3) 6. אילו מומחים לדעתך יכולים לעזור לתלמיד ואיך?
7. "חשוב למצוא דרך לשלוט על הלחץ ולא לתת ללחץ לשלוט בך"
הסבר את הנושא בפיסקה אחת (כ-50 מילים)
(5) שים לב: הבא רק רעיון אחד והסבר אותו במלואו.

[20 נק']

ד. התבוננו. בתמונה הבאה וכתבו: (כ- 50 מילים)

מה אומרת לכם התמונה?

מה הן המחשבות שהתמונה מעוררת אצלכם?

(5 נקודות)

[5 נק']

ה. כתבו דיאלוג (כ- 80 - 100 מילים) על אחד מהנושאים הבאים:

1. תייר מִיִּשְׂרָאֵל נוסע במונית בְּיִהוּדֵי הַנְּסֻבָּה. הנהג והתייר מדברים ביניהם על מסעדות וחנויות אופנה בעיר. כתוב את השיחה ביניהם.
2. אחרי שוד בבנק, מדברים ביניהם אנשים על השוד. אחד מן האנשים הוא רופא והשני הוא פקיד בבנק. כתוב את השיחה ביניהם.

[10 נק']

ו. תרגמו את המאמר הבא לעברית.

(כתבו את המספרים במילים ונקדו)

Following this week summit which was held on the *16th of Feb 2005* the Israeli and Palestinian leaders announced (declared) an end to the uprising. (מרד). Israel's Prime Minister said in a press conference that he is ready to release a large number of Palestinian prisoners if the terrorist organizations will stop the attacks on the citizens of Israel. He added that the border between Israel and Gaza will be opened soon by Israel. It will enable Palestine workers to return to work in Israel.

Before violence started *four years ago more than *100.000 Palestinians worked in Israel. The gates of the state were closed as part of measures (attempts) to stop suicide bombers. This situation harmed the Palestinian economy. Recently the World Bank reported that nearly half of the Palestinians live on less than *R14 a day. The Israeli prime minister concluded by saying that he hopes that the peace process will continue and will bring an end to the violence in the Middle East region.

15 נק' תרגום

5 נק' מספרים

[20 נק']

ז. תרגמו את המאמר הבא לאנגלית.

משרד החינוך מינה ועדה מיוחדת כדי לבדוק את מצב החינוך בישראל. הוועדה המליצה לעשות שינויים מרחיקי לכת במערכת החינוך. לכן, שנת החינוך והתרבות ביקשה מראש הממשלה להפעיל לחץ על שר האוצר להגדיל את תקציב החינוך. השינויים העיקריים זהו בתחומים הבאים:

בכל בתי הספר יהיה יום לימודים ארוך מ-8:00 ועד השעה 16:00. בשעות הצהריים נקדישו התלמידים את זמנם לפעולות צדקה ועזרה לאנשים הזקנים בקהילה. שבוע הלימודים יהיה בן חמישה ימים מיום א' עד יום ה'. החופשה תהיה קצרה יותר ב-12 יום. בחופשה התלמידים ישתתפו במחנה של "הקרן הקיימת לישראל" וילמדו על ההיסטוריה של מדינת ישראל.

הציונים של בחינות הבגרות יהיו רק ב-20 אחוזים מהציון בתעודת הבגרות. את הציונים האחרים יתנו מורי בית הספר. מאמצים רבים יושקעו בתוכניות הלימודים החדשות כדי להבטיח הצלחה בלימודים. המורים יעבדו יותר שעות והשכר שלהם יעלה. הוועדה המליצה על העלאה בשכר המורים. המורים יקבלו תוספת שכר של 10%. לשמחת כל הצדדים הממשלה אישרה את מסקנות הוועדה ותבצע אותן בקרוב.

[15 נק']

ספרות

ח. ענה על שתיים מן השאלות הבאות. (כ-200 מילים)

1. כאב המלחמה והקורבנות על פי השירים "מגש הכסף" /אלתרמן ו-"אלוקים מרחם על ילדי הגן"/עמיחי.

(20)

2. בשיר "עם סבי" אנו לומדים על אמונה ועל חוסר אמונה.

א. דיננו בנושא זה. (15 נק')

ב. הסבירו גם מה נותנת האמונה לאדם? (5)

(20)

3. אמונה מול חוסר אמונה לפי השירים: "כתוב בעיפרון" ו- "כי האדם עץ השדה".

(20)

[40 נק']

ט. ענה על כל השאלות שלפניך:

1. הקשר בין עולם העבר לעולם ההווה על פי השיר "אלוקים מרחם

על ילדי הגן". (5)

2. האם הזקן בסוף השיר "שירי סוף הדרך" הוא אופטימי? הסבירו

את דעתכם. (5)

3. כתבו שתי השוואות בין אדם לעץ השדה על פי השיר "כי האדם עץ השדה"

(6) וכתבו את דעתכם עליהן.

4. למה לדעתכם לא קתבה חווה את המכתב לקין, פנה, בשיר "פתוב

(4) בעפרון בקרון החתום"?

[20 נק']

(200 גקודות)

ADDENDUM

אֱלֹהִים מְרַחֵם עַל יְלָדֵי הַגָּן / יְהוּדָה עֲמִיחֵי

אֱלֹהִים מְרַחֵם עַל יְלָדֵי הַגָּן
פְּחוֹת מְזָה עַל יְלָדֵי בַּיִת הַסֵּפֶר.
וְעַל הַגְּדוֹלִים לֹא יִרְחַם עוֹד,
יִשְׁאַרְם לְבָדִים.
וְלִפְעָמִים יִצְטָרְכוּ לְזָחוּל עַל אַרְבַּע
בַּחוּל הַלּוֹחֵט,
כִּדֵי לְהַגִּיעַ לְתַחֲנַת הָאֵשׁוֹף
וְהֵם שׁוֹתֵתֵי דָם.

אוּלֵי עַל הָאוֹהֲבִים-בְּאֶמֶת
יִתֵּן רַחֲמִים וְיַחֲוֶס וְיִצֵּל
כִּי אֵיךְ עַל הַיָּשׁוּן בְּסִפְסֵל
שֶׁבְשִׁדְרָה הַצְּבוּרִית.

אוּלֵי לְהֵם גַּם אֲנַחְנוּ נוֹצִיא
אֶת מְטִבְעוֹת הַחֶסֶד הָאֲחֵרוֹנוֹת
שֶׁחֹרִישָׁה לָנוּ אִמָּא,
כִּדֵי שְׁאֲשָׂרָם יַגֵּן עָלֵינוּ
עֲקָשׁוּ וּבְזִמִּים הָאֲחֵרִים.

כִּי הָאָדָם עַץ הַשָּׂדֶה / נֹתֵן זֵד

כִּי הָאָדָם עַץ הַשָּׂדֶה:

כְּמוֹ הָאָדָם גַּם הָעֵץ צוֹמֵחַ

כְּמוֹ הָעֵץ הָאָדָם נֹדֵעַ

וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ

אִיפֹה הִיִּיתִי וְאִיפֹה אֶהְיֶה

כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה.

כִּי הָאָדָם עַץ הַשָּׂדֶה:

כְּמוֹ הָעֵץ הוּא שׂוֹאֵף לְמַעַלָּה

כְּמוֹ הָאָדָם הוּא נִשְׂרָף בְּאֵשׁ

וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ

אִיפֹה הִיִּיתִי וְאִיפֹה אֶהְיֶה

כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה.

כִּי הָאָדָם עַץ הַשָּׂדֶה:

כְּמוֹ הָעֵץ צִמָּא לְמִים

כְּמוֹ הָאָדָם הוּא נִשְׁאָר צִמָּא

וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ

אִיפֹה הִיִּיתִי וְאִיפֹה אֶהְיֶה

כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה.

אֶתְבַּתֵּי וְגַם שְׂנֵאתִי

כְּעַמִּיתִי מִזֶּה וּמִזֶּה

קִבְּרוּ אוֹתִי בְּחִלְקָהּ שֶׁל עֵפֶר

וּמֵר לִי, מֵר לִי בְּפֹה

כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה,

כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה.

שירי סוף הדרך / לאה גולדברג (1911 - 1970)

א.

הדרך יפה עד מאד - אמר הנער.
הדרך קשה עד מאד - אמר העלם.
הדרך ארוכה עד מאד - אמר הגבר.
ישב הזקן לנוח בצד הדרך.

צובעה השקיעה שיבתו בפיז ואדם,
הדשא מבהיק לרגליו בטל-הערב,
צפור אחרונה של יום מעליו מזמרת :
- התזכר מה יפתה, מה קשתה, מה ארוכה הדרך?

ב.

אמרת : יום רוזף יום ולילה - לילה.
הנה ימים באים, - בלבך אמרת.
ותראה ערבים ובקרים פוקדים חלונות,
ותאמר : הלא אין חדש תחת השמש.

והנה אתה בא בימים, זקנת ושבת,
וימך ספורים וזקר מנינם שבעתים,
ותדע : כל יום אחרון תחת השמש,
ותדע : חדש כל יום תחת השמש.

ג.

למוני, אלקי, בך והתפלל
על סוד עלה קמל, על נח פרי בשל,
על חרות הזאת : לראות, לחוש, לנשום,
לדעת, ליחל, להכשל.

למד את שפתותי ברכה ושיר הלל
בהתחדש זמנך עם בקר ועם ליל,
לבל יהיה יומי היום פתמול שלשום,
לבל יהיה עלי יומי הרגל.

מגש הקטף / נתן אלתרמן (1910 - 1970)

"אין מדינה נתנת לעם על מגש קטף" - חיים וויצמן

... והארץ תשקט, עין שמים אודמת
תעמעם לאטה
על גבולות עשנים.
ואמה תעמד - קרועת לב אך נושמת...
לקבל את הנס
האחד אין שני...

היא לטקס תפון. היא תקום למול סהר
ועמדה, טרם-יום, עוטה חג ואימה.
- - אז מנגד יצאו
נערה ונער
ואט-אט יצעדו הם אל מול האמה.

לובשי חל וחגור, וכבדי נעלים,
בנתיב עלו הם
חלוד והתרש.
לא החליפו בגדם, לא מחו עוד במים
את עקבות יום-הפרך וליל קו-האש.

ענפים עד בלי קץ, נזירים ממרגוע,
ונוטפים טללי נעורים עבריים - -
דם השנים נגשו,
ועמדו לבלי-נוע.
ואין אות אם חיים הם או אם ירויים.

אז תשאל האמה, שטופת דמע-וקסם.
ואמרה: מי אתם? והשנים, שוקטים,
יענו לה: אנחנו מגש הקטף
שעליו לך נתנה מדינת-היהודים.
כך יאמרו. ונפלו לרגלה עוטפי-צל.
והשאר יספר בתולדות ישראל.

עם סבי / זלדה

כְּאַבְרָהָם אָבִינוּ
שְׁבִילֵיהָ סֵפֶר מִזְלוֹת,
שְׁקָרָא אֶל בּוֹרְאוֹ
מִחוּץ הַכְּבֹשֶׁן,
שְׁאֵת בְּנוֹ עָקֵד –
הָיָה סָבִי.
אוֹתָהּ אָמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּחוּץ הַשְּׁלֵהֶבֶת,
וְאוֹתוֹ מִבֶּט טְלוּל
וְזָקֵן רַחֲ-גֵלִים.
בְּחוּץ יַרְדֵּי הַשְּׁלֵג,
בְּחוּץ שְׁאֵנִי:
אִין דִּין וְאִין דִּין,
וּבְחֻדְרוֹ הַסְּדוּק, הַמְּנַפֵּץ
שְׁרוֹ כְּרוּבִים
עַל יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה.

כתוב בעפרון בקרון החתום / דן פגיס

כָּאֵן בְּמִשְׁלוֹחַ הַזֶּה
אֲנִי הִנֵּה
עִם הַבָּל בְּנִי
אִם תִּרְאוּ אֶת בְּנֵי הַגְּדוּל
קִין בֶּן אָדָם
תִּגִּידוּ לוֹ שְׁאֵנִי